

НОВА ЗАКОНСКА РЕШЕЊА У ДОМЕНУ ИНКЛУЗИВНОГ ОБРАЗОВАЊА

Градска просветна инспекција
Дејан Душановић

Члан 27. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр.72/09, 52/2011 и 55/13)

- У члану 27. став 3. мења се и гласи: **Школа за ученике са сметњама у развоју, као и школа која има ученике са сметњама у развоју, може да пружа додатну подршку образовању деце, ученика и одраслих са сметњама у развоју у васпитној групи, односно другој школи и породици, у складу са критеријумима и стандардима које прописује министар.**

Члан 77. ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР.72/09, 52/2011 и 55/13)

- 1. Индивидуални образовни план (у даљем тексту: ИОП) је посебан документ којим се планира додатна подршка у образовању и васпитању за одређено дете и ученика, у складу са његовим способностима и могућностима.**
- 2. Циљ ИОП-а је оптимални развој детета и ученика, укључивање у вршњачки колектив и остваривање општих и посебних исхода образовања и васпитања, односно задовољавања образовно-васпитних потреба детета и ученика.**

ЧЛАН 77. ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР.72/09, 52/2011 И 55/13)

4. **ИОП се израђује** на основу претходно реализованих и евидентираних мера индивидуализације и израђеног педагошког профила детета и ученика.
5. **ИОП се израђује** према образовно-васпитним потребама детета и ученика и може да буде заснован на:
  - 1) прилагођавању начина рада, као и услова у којима се изводи образовно-васпитни рад (ИОП1);
  - 2) прилагођавању и измени садржаја образовно-васпитног рада, исхода и стандарда постигнућа (ИОП2);
  - 3) обогаћивању и проширивању садржаја образовно-васпитног рада за дете и ученика са изузетним способностима (ИОП3).

ЧЛАН 77. ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР.72/09, 52/2011 И 55/13)

6. Доношењу ИОП-а 2, претходи доношење, примена и вредновање ИОП-а 1, као и прибављање **мишљења интерресорне комисије** за процену потреба за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком детету и ученику.
7. Изузетно, за ученика који образовање стиче остваривањем ИОП-а 2, осим **наставног програма**, може да се измени и **наставни план**, на основу **мишљења интерресорне комисије** за процену потреба за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком детету и ученику.
8. ИОП доноси **педагошки колегијум** установе на предлог **стручног тима за инклузивно образовање**, односно тима за пружање додатне подршке детету и ученику (у даљем тексту: Тим).

ЧЛАН 77. ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР.72/09, 52/2011 И 55/13)

9. Тим у предшколској установи чине васпитач, стручни сарадник, сарадник, родитељ, односно старатељ, а у складу са потребама детета и педагошки асистент, односно пратилац за личну помоћ детету, на предлог родитеља, односно старатеља.
10. Тим у школи чини наставник разредне наставе, односно наставник предметне наставе, одељењски старешина, стручни сарадник, родитељ, односно старатељ, а у складу са потребама ученика и педагошки асистент, односно пратилац за личну помоћ ученику, на предлог родитеља, односно старатеља.
11. Родитељ, односно старатељ даје сагласност на спровођење ИОП-а, у складу са законом.

ЧЛАН 77. ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР.72/09, 52/2011 И 55/13)

12. У првој години уписа у установу, ИОП се доноси и вреднује тромесечно, а у свакој наредној години два пута у току радне, односно школске године.
13. Спровођење ИОП-а прати Министарство, у складу са овим законом.
14. Ближе упутство за остваривање ИОП-а, његову примену и вредновање доноси министар.

Члан 98. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр.72/09, 52/2011 и 55/13)

7. Изузетно, када је то у најбољем интересу детета, детету се **може одложити упис за годину дана** од стране **педагога и психолога**, а на основу **мишљења интерресорне комисије**, које садржи доказе о потреби одлагања и предлог мера додатне образовне, здравствене или социјалне подршке детету у периоду до поласка у школу.
8. У поступку испитивања детета уписаног у школу, школа може да утврди потребу за доношењем индивидуалног образовног плана или додатном подршком за образовање. **Ако додатна подршка захтева финансијска средства, школа упућује писмени захтев оснивачу по прибављеном мишљењу интерресорне комисије.**

ЧЛАН 98. ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР.72/09, 52/2011 И 55/13)

9. У школу за образовање ученика са сметњама у развоју могу да се упишу деца на основу **мишљења интерресорне комисије** за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене или социјалне подршке ученику, уз сагласност родитеља.
11. У поступку провере спремности на основу мишљења психолога школа може да препоручи:
  1. упис детета у први разред;
  2. **упис детета у школу након годину дана, уз похађање припремног предшколског програма.**

ЧЛАН 102. ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР.72/09, 52/2011 И 55/13)

1. У остваривању образовно-васпитног рада користе се уџбеници и наставна средства које, на предлог надлежног завода одобри министар, у складу са посебним законом.
7. За ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, прилагођавају се уџбеници, у складу са њиховим потребама.

ЧЛАН 3. ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

1. Делатност основног образовања и васпитања обавља основна школа (у даљем тексту: школа), и то:
  - 1) основна школа;
  - 2) основна школа за образовање одраслих;
  - 3) основна музичка школа;
  - 4) основна балетска школа;
  - 5) основна школа за ученике са сметњама у развоју.

ЧЛАН 10. ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

1. Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом, у смислу овог закона, јесте дете са интелектуалним, чулним и моторичким сметњама у развоју.
2. Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом стиче основно образовање и васпитање по правилу у школи заједно са осталим ученицима, а када је то у најбољем интересу ученика у школи за ученике са сметњама у развоју, у складу са Законом.
3. Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом има право на индивидуални образовни план, у складу са Законом.

ЧЛАН 10. ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

1. У школи за образовање ученика са сметњама у развоју школују се деца без обзира на врсту сметње.
2. Ради унапређивања инклузивног образовања и васпитања, школа за образовање ученика са сметњама у развоју пружа подршку школи у систему редовног образовања и васпитања.
3. Школа у систему редовног образовања и васпитања у којој стичу образовање и ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом може да ангажује васпитача, наставника или стручног сарадника, који је запослен у школи за образовање ученика са сметњама у развоју, у складу са Законом.
4. Ангажовање запосленог из става 3. овог члана, врши се на основу мишљења интерресорне комисије за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене или социјалне подршке ученику у складу са Законом.

ЧЛАН 24. ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

1. Модел центар је школа, која унутар школског програма остварује и друге програме и активности усмерене на унапређивање образовно-васпитног рада, повећање квалитета и доступности образовања и васпитања.
2. Ближе услове на основу којих школа стиче статус модел центра и друга питања од значаја за рад модел центра прописује министар.

ЧЛАН 26. ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

2. Развојни план школе садржи и:

2) мере за унапређивање доступности одговарајућих облика подршке и разумних прилагођавања и квалитета образовања и васпитања за децу и ученике којима је потребна додатна подршка;

ЧЛАН 27. ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

8. Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану чине прилог школског програма.

ЧЛАН 31. ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

3. У једном одељењу могу да буду до два ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом.
4. Број ученика утврђен у ставу 2. овог члана умањује се за два по ученику који основно образовање и васпитање стиче остваривањем индивидуалног образовног плана, односно за три по ученику који основно образовање и васпитање стиче остваривањем индивидуалног образовног плана са прилагођеним стандардима.
7. Одељење или група у школи за образовање ученика са сметњама у развоју може да има до десет ученика.

ЧЛАН 32. ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

8. За ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом остварује се додатна подршка у складу са индивидуалним образовним планом.

ЧЛАН 50. ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

3. За ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом који стиче образовање код куће остваривањем индивидуалног образовног плана са прилагођеним стандардима, образовање и васпитање код куће обезбеђује остваривање прилагођених стандарда.

ЧЛАН 56. ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

1. У школу за образовање ученика са сметњама у развоју, дете, односно ученик уписује се на основу мишљења интерресорне комисије за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене или социјалне подршке, уз сагласност родитеља, односно старатеља.

ЧЛАН 60. ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

3. Ученик коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању оцењује се на основу ангажовања и степена остварености циљева и посебних стандарда постигнућа у току савладавања индивидуалног образовног плана, и то на начин који узима у обзир његове језичке, моторичке и чулне могућности.
4. Уколико ученик стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану са прилагођеним стандардима постигнућа, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености циљева и прилагођених стандарда.

ЧЛАН 64. ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

6. Посебну стручну помоћ из става 3. овог члана могу да пружају лица компетентна у области инклузивног образовања и васпитања и школе које су својим активностима постале примери добре праксе у спровођењу инклузивног образовања и васпитања.
7. Листе лица и школа из става 5. овог члана утврђује министар.
8. Ближе услове за утврђивање листа из става 6. овог члана прописује министар.
9. Листе из става 6. овог члана објављују се на званичној интернет страни Министарства.

ЧЛАН 69. ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

3. Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом има право на бесплатан превоз без обзира на удаљеност његовог пребивалишта од школе.

ЧЛАН 74. ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

4. Прилагођавање завршног испита за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, зависно од врсте потребне додатне подршке, врши се према индивидуалном образовном плану.
5. Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом полаже завршни испит у складу са његовим моторичким и чулним могућностима, односно условима које захтева одређена врста инвалидитета.

ЧЛАН 4. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

1. Делатност средњег образовања и васпитања обавља се у средњој школи (у даљем тексту: школа), и то:
  - гимназији;
  - стручној школи;
  - уметничкој школи;
  - мешовитој школи (гимназији и стручној или уметничкој школи);
  - школи за образовање одраслих;
  - школи за ученике са сметњама у развоју.
2. У школи за ученике са сметњама у развоју остварује се образовање и васпитање за одговарајућа занимања ученика који ову школу похађају на основу мишљења интерресорне комисије за процену додатне образовне, здравствене и социјалне подршке ученику уз сагласност родитеља.

ЧЛАН 9. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

3. Развојни план школе садржи:

- 5) мере за унапређивање доступности одговарајућих облика подршке и разумних прилагођавања и квалитета образовања и васпитања за ученике којима је потребна додатна подршка;

ЧЛАН 11. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

2. Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану чине прилог школског програма.

ЧЛАН 12. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

3. За остваривање додатне подршке у образовању и васпитању, директор, наставник, стручни сарадник, васпитач, педагошки и андрагошки асистент и родитељ, односно старатељ, може да добије посебну стручну помоћ у погледу спровођења инклузивног образовања и васпитања.
4. Ради остваривања додатне подршке у образовању и васпитању, школа остварује сарадњу са органима локалне самоуправе, као и другим организацијама, установама и институцијама на локалном и ширем нивоу.
5. Посебну стручну помоћ из става 3. овог члана могу да пружају лица компетентна у области инклузивног образовања и васпитања и школе које су својим активностима постале примери добре праксе у спровођењу инклузивног образовања и васпитања.
6. Листе лица и школа из става 5. овог члана, утврђује министар.
7. Ближе услове за утврђивање листа из става 6. овог члана, прописује министар.
8. Листе из става 6. овог члана објављују се на званичној интернет страни Министарства.

ЧЛАН 24. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

3. Ближе услове на основу којих школа стиче статус модел центра и друга питања од значаја за рад модел центра прописује министар.

ЧЛАН 28. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

6. У школи за ученике са сметњама у развоју наставним планом и програмом може се прописати краће трајање часа.

ЧЛАН 29. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

1. Настава се изводи у одељењу до 30 ученика, у групи, односно појединачно, у складу са школским програмом.
2. У једном одељењу могу да буду највише два ученика са сметњама у развоју.
3. Број ученика утврђен у ставу 1. овог члана умањује се за два по ученику који средње образовање и васпитање стиче остваривањем индивидуалног образовног плана, односно за три по ученику који средње образовање и васпитање стиче остваривањем индивидуалног образовног плана са прилагођеним стандардима.
4. У одељењу, односно васпитној групи ученика у школама за ученике са сметњама у развоју може бити од шест до 12 ученика, а за практичну наставу до шест ученика.

ЧЛАН 30. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

3. За ученика са сметњама у развоју обезбеђује се адаптација радног места у односу на његове могућности и врсту инвалидитета у оквиру практичне наставе.

ЧЛАН 31. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

7. За ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, који су укључени у редован систем образовања и васпитања, остварује се додатна подршка у складу са индивидуалним образовним планом.

ЧЛАН 34. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

1. У школу за образовање ученика са сметњама у развоју може да се упише лице на основу мишљења интерресорне комисије и уз сагласност родитеља, односно старатеља.

ЧЛАН 36. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

3. Конкурс садржи и обавештење о језику на којем се остварује образовно-васпитни рад, као и информације о прилагођеним условима за образовање ученика са сметњама у развоју.

ЧЛАН 40. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

3. Наставним планом и програмом за музичко, односно балетско образовање и васпитање и за образовање и васпитање ученика са сметњама у развоју може се утврдити друга старосна граница за упис у школу.

ЧЛАН 48. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

2. Ученик коме је потребна додатна подршка у образовању оцењује се у односу на остваривање циљева и стандарда постигнућа у току савладавања индивидуалног образовног плана или у односу на прилагођене стандарде постигнућа.

ЧЛАН 58. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

5. Изузетно, не сматра се кршењем процедуре ако се врши прилагођавање услова полагања испита за ученике са сметњама у развоју, којим се обезбеђује једнакост ученика и одраслих током полагања испита.

ЧЛАН 60. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

3. Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом, специфичним тешкоћама у учењу или језичким баријерама полаже општу матуру у условима који обезбеђују превазилажење физичких и комуникацијских препрека, а може да буде ослобођен од полагања дела матурског испита из предмета за које су му током образовања прилагођавани стандарди постигнућа, или да тај део полаже у складу са индивидуалним образовним планом, о чему доносе одлуку тим за инклузивно образовање и тим за пружање додатне подршке ученицима.
4. Тимови припремају планове за организовање и спровођење опште матуре за ученике из става 3. овог члана.

ЧЛАН 63. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

3. Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом, специфичним тешкоћама у учењу или језичким и социјалним баријерама полаже стручну, односно уметничку матуру у условима који обезбеђују превазилажење физичких и комуникацијских препрека, а може да буде ослобођен полагања дела матурског испита из предмета за које су му током образовања прилагођавани стандарди постигнућа, или да тај део полаже у складу са индивидуалним образовним планом, о чему одлуку доносе тим за инклузивно образовање и тим за пружање додатне подршке ученицима.
4. Тимови припремају планове за организовање и спровођење стручне и уметничке матуре за ученике из става 3. овог члана.

ЧЛАН 66. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

3. Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом, специфичним тешкоћама у учењу или језичким и социјалним баријерама полаже испите из ст. 1. и 2. овог члана у условима који обезбеђују превазилажење физичких и комуникацијских препрека, а може да буде ослобођен полагања дела испита из предмета за које су му током образовања прилагођавани стандарди постигнућа, или да тај део полаже у складу са индивидуалним образовним планом, о чему доносе одлуку тим за инклузивно образовање и тим за пружање додатне подршке ученицима.
4. Тимови припремају планове за организовање и спровођење завршног испита за ученике из става 3. овог члана.

ЧЛАН 68. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13)

3. Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом, специфичним тешкоћама у учењу или језичким и социјалним баријерама полаже испите из ст. 1-3. овог члана у условима који обезбеђују превазилажење физичких и комуникацијских препрека, а може да буде ослобођен полагања дела испита из предмета за које су му током образовања прилагођавани стандарди постигнућа, или да тај део полаже у складу са индивидуалним образовним планом, о чему одлуку доносе тим за инклузивно образовање и тим за пружање додатне подршке ученицима.
4. Тимови припремају планове за организовање и спровођење испита из ст. 1-3. овог члана за ученике из става 4. овог члана.

